

Kulatý stůl na téma

Obyvatelé ÚSP Hořice v novém a nově

Život v ústavu je hendikep.

Datum a místo konání:

20. září 2012

Respirium

ÚSP pro tělesně postižené
Strozziho 1333

HOŘICE
v Podkrkonoší

Projekt Podpora transformace sociálních služeb

Transformace je změna velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí. Lidé s postižením díky transformaci přecházejí z velkých ústavů do bytů či rodinných domů v běžné zástavbě a žijí způsobem života, který je obvyklý pro jejich vrstevníky.

S náležitou podporou mohou lidé s postižením žít v běžných domácnostech, převzít odpovědnost za svůj život a zvládat péči o sebe a domácnost tak, jak to dělají ti, kdo v ústavech nežijí. Mohou chodit do zaměstnání, pěstovat své záliby nebo se stýkat s přáteli z okolí. Není důvod, aby svůj život trávili ve velkokapacitní instituci, která je v těchto činnostech omezuje.

Cílem projektu je podpořit přechod lidí s postižením z velkokapacitních ústavních služeb do bydlení a služeb v běžném prostředí.

Projekt realizuje odbor sociálních služeb a sociální práce Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Projektu se účastní 32 ústavních zařízení z celé ČR, která poskytují služby cca 3 800 lidem s postižením. Na projektu spolupracují všechny kraje České republiky (Hlavní město Praha se vzhledem k podmínkám Evropského sociálního fondu účastní vybraných aktivit).

Součástí projektu je také Národní centrum podpory transformace sociálních služeb, které vzdělává a podporuje účastníky transformačního procesu.

Projekt přispívá k plnění *Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti*, která byla přijata usnesením vlády České republiky č. 127 dne 21. února 2007.

Projekt je financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Více o projektu: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>

Transformace sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Poskytování sociálních služeb pro osoby s postižením prošlo v posledních letech výraznou proměnou směrem k podpoře větší samostatnosti klientů a zajišťování pomoci přímo v domácnostech a v přirozeném prostředí. Tyto trendy dlouhodobě podporuje i Královéhradecký kraj nejen jako zadavatel sociálních služeb, ale také jako zřizovatel 24 zařízení služeb sociální péče pro seniory a osoby s postižením.

Celková kapacita pobytových sociálních služeb v kraji (domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem) je cca 2300 lůžek. Z toho připadá více než polovina lůžek na domovy pro seniory, kteří jsou rovněž z velké části cílovou skupinou domovů se zvláštním režimem. Některá krajská zařízení již několik let poskytují služby denního stacionáře, odlehčovací služby a službu chráněné bydlení.

Výrazné investice do personálního zajištění s důrazem na zkvalitnění způsobu poskytování služeb a do technického vybavení (omezování vícelůžkových pokojů, budování samostatných bytových jednotek, výstavba zázemí pro volnočasové a pracovní aktivity) v posledních deseti letech významně přispěly ke zvýšení kvality života klientů. Dlouhodobě je v Královéhradeckém kraji prostřednictvím evropských fondů v rámci krajských individuálních projektů podporováno vzdělávání personálu sociálních služeb, strategické plánování rozvoje sociálních služeb, spolupráce zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb na místní úrovni. Kraj dále vyvíjí další aktivity přispívající ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti sociálních služeb včetně služeb komunitních. Prostřednictvím individuálního projektu Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji tak byly mj. podpořeny služby sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny či služby následné péče.

S cílem umožnit klientům sociálních služeb žít život srovnatelný s životem jejich vrstevníků zapojil Královéhradecký kraj svá dvě zařízení do projektu Podpora transformace sociálních služeb realizovaného MPSV. Jedná se o Barevné domky Hajnice a Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší.

Projekt MPSV úzce navazuje na zdroje z evropských fondů, ze kterých je možné využít peníze na nákup bytů, domků, jejich rekonstrukce či výstavbu v běžném prostředí.

Od roku 2010 obě zařízení intenzivně spolupracovala s Královéhradeckým krajem na přípravě transformačních plánů. Tyto plány určují vize a cíle zařízení, konkretizují transformační záměr (např. kde a pro kolik uživatelů budou nové domácnosti, jaké služby budou klientům poskytovány). Výhodiskem pro zpracování transformačních plánů bylo vyhodnocování potřeb a přání klientů, analýza zdrojů a poptávky po službách.

Schválením transformačních plánů obou zařízení Ministerstvem práce a sociálních věcí v listopadu loňského roku se otevřela Královéhradeckému kraji cesta k podání žádosti o finanční prostředky z Integrovaného operačního programu, a tím 44 klientům cesta k životu v komunitě.

Informace o procesu transformace vybraných pobytových sociálních služeb v Královéhradeckém kraji jsou k dispozici na www.kr-kralovehradecky.cz v sekci Sociální věci (Rozvoj sociálních služeb → Transformace pobytových sociálních služeb), zdrojem informací o všech sociálních projektech Královéhradeckého kraje je www.socialniprojekty.cz či Zpravodaj sociálních projektů. Se žádostí o zasílání zpravodaje se mohou zájemci přihlásit na msmudkova@kr-kralovehradecky.cz.

Kontaktní osoba Národního centra podpory transformace sociálních služeb v kraji:

Mgr. Pavla Merková

Regionální pracovnice v Královéhradeckém kraji

Telefon: 739 548 473

E-mail: pavla.merkova@trass.cz

Transformace Barevných domků Hajnice

V rámci transformace BD Hajnice dojde k úplnému opuštění objektu týdenního stacionáře, který sídlí v malé obci Markoušovice s omezenou dopravní obslužností a mizivou nabídkou veřejných služeb.

Pro 28 obyvatel Barevných domků Hajnice budou vybudovány nové domácnosti v běžné zástavbě v lokalitách Hradec Králové, Dvůr Králové nad Labem, Trutnov a Náchod. Zároveň bude v lokalitě Dvůr Králové nad Labem otevřena sociálně terapeutická dílna.

Jana Zárubová

Odborná pracovnice NC v zařízení

Telefon: 739 548 479

E-mail: jana.zarubova@trass.cz

Mnozí z nás si zatím neumí představit, že by pobytová sociální služba se zajištěním odpovídající péče mohla být lidem s tělesným handicapem poskytována v podmínkách běžného bydlení. Cílem kulatého stolu na téma „Obyvatelé ÚSP Hořice v novém a nově“ je proto seznámit odbornou veřejnost a poskytovatele veřejných služeb s procesem transformace a konkrétním transformačním záměrem Ústavu sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích.

Kulatý stůl chce přispět k tomu, aby veřejnost vnímala obyvatele ÚSP Hořice jako občany se všemi právy a povinnostmi a jako přirozenou součást komunity. Důležitým přínosem tohoto setkání je rovněž možnost navázání spolupráce se zástupci odborné veřejnosti a veřejných služeb a získání jejich podpory v procesu přijetí a začlenění obyvatel ÚSP Hořice do společnosti.

ÚSP pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích (bývalá Invalidovna) je součástí města téměř 80 let a jeho zřizovatelem je Královéhradecký kraj. V současné době v něm žije 79 obyvatel. Zařízení disponuje 42 pokoji, z nichž pouze 10 je jednolůžkových. Také společná sociální zařízení na patře příliš nepřispívají k zajištění dostatku soukromí. Příznivé není ani umístění budovy zařízení. Pro některé klienty na mechanických vozíčkách je bez doprovodu téměř nemožné zdolat stoupání kopce Gothard, na jehož úbočí je objekt ústavu postaven. Na druhou stranu město Hořice nabízí svým obyvatelům jak výbornou dopravní obslužnost, tak i širokou škálu veřejných služeb. Navíc se prostřednictvím projektu „Hořice – město bez bariér“ podařilo ulehčit pohyb po městě všem handicapovaným.

Díky vstřícnému kroku představitelů města Hořice v podobě nabídky pozemků k výstavbě rodinných domků v rovinaté části obce a díky projektu Podpora transformace sociálních služeb s možností čerpat finanční prostředky z Integrovaného operačního programu bude moci 16 uživatelů bydlet v malých domácnostech ve 2 nově postavených dvojdomcích.

Součástí jednoho dvojdomku, který bude určen pro osoby s vysokou mírou podpory, bude i zázemí pro denní programy.

Cílem kulatého stolu na téma „Obyvatelé ÚSP Hořice v novém a nově“, který zařízení pořádá ve spolupráci s Národním centrem podpory transformace sociálních služeb, je rozvinout mezi odbornou veřejností diskusi o přístupu k lidem s postižením, o poskytování služby v nových domácnostech a o začlenění klientů do běžné společnosti.

Více informací naleznete na:

<http://www.usphorice.cz/cz/transformace/>

<http://www.marianum-opava.cz/>

Kontaktní osoba Národního centra podpory transformace sociálních služeb v zařízení:

Mgr. Jana Ludvíková

Odborná pracovnice NC v zařízení

Telefon: 739 548 467

E-mail: jana.ludvikova@trass.cz

Časté otázky a odpovědi

Znamená transformace zrušení služeb pro lidi s postižením?

Ne, nejedná se o rušení služeb, ale o změnu podmínek a způsobu jejich poskytování. Většina lidí s postižením se z ústavů stěhuje do běžných bytů či rodinných domů, kde jim je zajištěna potřebná podpora např. formou chráněného bydlení. Využívají také denní stacionáře a další způsoby podpory.

Někteří lidé ale z ústavů odcházejí úplně?

Část současných klientů velkých ústavů se vrací ke svým rodinám nebo se stěhuje do domácností s přáteli – a pobytovou sociální službu již nepotřebují. Jsou to ti, kteří mají takové schopnosti a dovednosti, které jim umožňují vést samostatný život. Do ústavu se přitom dostali pro nedostatek jiných možností podpory.

Pokud žil člověk v ústavu dlouhá léta, jak takovou změnu zvládne?

Pro člověka, který strávil část svého života v ústavním zařízení, je určitě tato změna náročná. Proto jí předchází důkladná příprava, která obnáší jak vyhodnocení potřeb člověka, tak naplánování průběhu transformace. Součástí přípravy jsou také výběr místa budoucího bydliště, jeho návštěvy a navazování vztahů s okolím nebo rozvoj potřebných dovedností. Zkušenosti ukazují, že přes počáteční stres dochází po přestěhování ke zlepšení psychické pohody a navázání dobrých vztahů s okolím.

Podle čeho bylo 32 zařízení zapojených do projektu vybráno?

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR oslovilo kraje, které přihlášily vybraná zařízení – zohledňovala se vysoká kapacita zařízení a objektů, jejich špatný stav, izolovanost od běžného prostředí a další ukazatele.

Podle čeho jsou vybírány obce, kam se lidé z ústavů stěhují?

Cílové obce jsou vybírány podle konkrétních potřeb lidí, kteří se do nich stěhují: často se odvíjí od jejich rodinných nebo přátelských vazeb.

Spousta lidí s postižením dnes žije v rodinách a do ústavů nechce, ovšem chybí pro ně dostupná pomoc. Proč se raději nevěnujete jim, vždyť o lidi v ústavech je postaráno?

Protože život v ústavu je hendikep. Velkokapacitní instituce omezuje osobní rozvoj člověka. Každý má přitom právo na běžný život srovnatelný s vrstevníky.

Navíc, díky transformaci se zvyšuje dostupnost bydlení a podpory pro dospělé s postižením v běžném prostředí. Nově vytvořené bydlení a služby budou moci využívat také lidé, kteří nepřicházejí z ústavů. V transformaci vybudované zázemí pro služby bude obci sloužit řadu dalších let.

To ale bude stát spoustu peněz, kde je vezmete?

Vytvářet nové služby pro lidi s postižením je možné díky penězům z Integrovaného operačního programu, kde je k tomuto účelu vyhrazeno cca 1,3 mld. Kč.

Více informací: <http://www.mpsv.cz/cs/5496>

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb pomáhá vzděláváním a metodikou 32 organizacím, které umožňují lidem s postižením přejít z velkých ústavních služeb do bydlení a života v běžné společnosti. Národní centrum je součástí projektu MPSV ČR Podpora transformace sociálních služeb.

Národní centrum **podporuje zapojené organizace a kraje posílením personálních kapacit** potřebných pro zvládnutí transformačního procesu: v každé zapojené organizaci má odborného pracovníka na 0,5 úvazku a v každém zapojeném kraji pracovníka na 1,0 úvazku.

Národní centrum **vzdělává pracovníky zapojených organizací a dalších institucí podílejících se na transformaci** služeb sociální péče. Zajišťuje čtyři vícedenní vzdělávací programy a řadu jednorázových seminářů a workshopů, které přispívají ke sdílení zkušeností a informací nezbytných pro úspěšný průběh transformace.

Národní centrum **informuje o transformačním procesu a podporuje veřejnou diskuzi o deinstitucionalizaci** služeb sociální péče.

Národní centrum **poskytuje konzultace a metodickou podporu** při tvorbě transformačních plánů a investičních projektů, které umožňují praktickou realizaci transformace.

Národní centrum **vytváří analytické a metodické nástroje**, které reflektují dosavadní průběh transformace a přispívají k jeho pokračování i pro další lidi s postižením, které žijí ve velkokapacitních institucích.

Národní centrum zahájilo svou činnost v listopadu 2010 na základě veřejné zakázky Ministerstva práce a sociálních věcí.

Řízení, personální zajištění a realizaci řady konkrétních aktivit Národního centra zajišťuje společnost 3P Consulting (www.3pconsulting.cz). Na činnosti Národního centra se také podílejí:

- sdružení Hestia, které poskytuje supervizi zapojeným organizacím, krajům a pracovníkům MPSV a školí intervizory v zařízeních
- společnost Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, která zajišťuje některé vzdělávací aktivity
- sdružení Quip – Společnost pro změnu a společnost Akademie produktivity a inovací, které se podílejí na tvorbě analýz.

Při realizaci aktivit spolupracuje Národní centrum s řadou odborníků z dalších organizací, které se věnují transformaci sociálních služeb pro lidi s postižením. Aktivity Národního centra probíhají do března 2013. Novinky na www.facebook.com/trass.cz.

Kontakt:

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb

3P Consulting, s.r.o.
Římská 12
120 00 Praha 2

telefon:
(+420) 739 548 469

e-mail:
info@trass.cz

web:
www.trass.cz

Facebook:

www.facebook.com/trass.cz

